

Till
Statens kulturråd
Konstnärskommittén

För kännedom till
Kulturdepartementet
Statens Musikverk

Kontaktnätets synpunkter på rapporten *Arrangörer på musikområdet*

”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.”

Så uttrycks de kulturpolitiska målen från regeringen och därmed utgångspunkten för det uppdrag Kulturrådet har: ”Kulturrådet har till uppgift att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, verka för kulturens utveckling och tillgänglighet genom att fördela och följa upp statliga bidrag och genom andra främjande åtgärder.”

Kontaktnätet – riksorganisation för ideella kulturföreningar har tagit del av *Arrangörer på musikområdet*. Det är positivt att denna rapport har gjorts och att arrangörerna stått i fokus bl.a. då arrangörerna runt om i Sverige gör ett unikt och omfattande arbete som når ett stort antal besökare och artister. Kontaktnätet finner dock att det i rapporten finns några formuleringar som kan ge utrymme för feltolkning eller är inkorrekta, bl.a. har det i avsnittet om Kontaktnätet, s. 24, skett en sammanblandning mellan riksorganisationens uppdrag och verksamhet och den verksamhet som våra medlemsföreningar erbjuder. Några punkter vi vill förtydliga:

- Kopplingen till genren rock/pop/visa – denna beteckning är alltför snäv, Kontaktnätets medlemsföreningar presenterar en mångfald av musikgenrer; rock, hårdrock, hardcore, pop, hiphop, reggae, elektronisk musik, världsmusik m.fl. Detta framgår av vår redovisning till Kulturrådet. Ett antal artister och grupper ligger även i gränslandet mot andra genrer som folkmusik och jazz.

- Arrangörskapets användande - Stödet från Kulturrådet används enbart till subvention av arrangemang med yrkesverksamma (professionella) musiker. I övrigt finansieras medlemsföreningarnas verksamhet med hjälp av lokala bidrag från kommun och region, lokala samarbeten, medlemsavgifter och entréintäkter.
- Gagenivåer i linje med Musikerförbundets minimitariffer - Kontaktnätet följer Musikerförbundets riktlinjer och de gager som betalas ut inom Kontaktnätets arrangerande verksamhet överstiger ofta med råge minimitariffen.
- Kopplingen till studieförbund - Kontaktnätet har ingen bindande anknytning till något studieförbund. Vid starten av studieförbundet Kultursens var Kontaktnätet en delaktig part och har fortfarande en representant i förbundets styrelse. Våra medlemsföreningar runt om i landet samarbetar lokalt med olika studieförbund, det studieförbund som fungerar på föreningens ort i förhållande till deras verksamhet och behov. Vid lokala träffar samarbetar Kontaktnätet, via sina medlemsföreningar, med dessa förbund, ABF, Vuxenskolan, Sensus, Bilda, Kultursens, osv.
- Samarbeten - Kontaktnätet som riksorganisation samarbetar med övriga arrangörskapsorganisationer inklusive Folkets Hus och Parker, Sveriges Bygdegårdar och Amatörteaterns Riksförbund. Mer specifikt om aktuella projektsamarbeten framgår av ansökan till Kulturrådet. Lokalt samarbetar våra medlemsföreningar med medlemsföreningar från övriga riksorganisationer, studieförbund, kommunala verksamheter som t.ex. fritidsgårdar och ungdomshus samt kommersiella aktörer som spelställen och musikcaféer. Utan samarbeten på lokal nivå skulle inte föreningarna nå ut med eller kunna genomföra sin verksamhet.

Arrangörskap, kultur och engagemang

Största andelen aktiva inom civilsamhället återfinns inom kulturföreningarna, enligt rapporten *Kulturinstitutionerna och det civila samhället* s. 58. Detta är en fantastisk grund som Sveriges kulturliv bygger på. Det är av vikt att den mångfald som Kulturrådets bidrag går till idag bibehålls och att detta fördelas i form av organisationsstöd för att säkra en kontinuitet och en kvalitet som annars riskerar att gå förlorad.

Engagemang i kultur, som utövare, konsument eller producent, bidrar till mångfald, integration och delaktighet. Det är viktigt att dessa värden även är tydliga i kulturpolitiken och i den bidragspolitik som Kulturrådet för på uppdrag av regeringen.

Kontaktnätet och medlemsföreningarna har stöttat och bidragit till framväxandet av Sveriges idag vitala moderna musikscen. Inom våra medlemsföreningar finns en kontinuerlig återväxt samtidigt som många av medlemmarna väljer att stanna kvar eller återvända till föreningsarbetet. I likhet med civilsamhället i stort står Kontaktnätet inför utmaningen att skapa en struktur som passar dagens engagemang, med öppenhet, mobilitet och nätverksstruktur.

På den lokala nivån, ute hos våra medlemsföreningar, byggs strukturer och möjligheter för medskapande och utveckling av arrangörer och kulturaktiva. Flera forskningsrapporter har visat på det värde denna delaktighet och möjlighet ger: att den personliga identiteten stärks, att erfarenheter skapas och att möjligheter för framtida arbeten etableras samt att kontakter knyts.

För ett levande musikliv och svensk musikexport har ett levande och vitalt föreningsliv med möjligheter att arrangera, repa och spela varit betydelsefullt, naturligtvis tillsammans med studieförbundsverksamhet samt musik- och kulturskolor. Vikten av kultur- och musikföreningar har uppmärksammats bland annat i boken *Respekt för rötter* där följande kan läsas:

”... Flera band arbetade tillsammans, och dessutom tillsammans med arrangörer, tekniker, teaterentusiaster, målare, poeter, fotografer ... Alla i samma hus. En kreativ smältdegel. Här lades grunden för ”det svenska musikundret”. I musik- och kulturföreningarna.” s. 207

Rock/pop/visor och generationsövergripande verksamhet

Om vi ser på Kontaktnätets fokusområde, så visar svaren i *NÄR•VAR•HUR om ungas kultur - En analys av ungas kulturutövande på fritiden* s.51 att då det kommer till genre och instrument är det tydligt att pop/rock dominerar idag men att även övriga genrer som finns representerade inom Kontaktnätets medlemsföreningar såsom rap och hiphop, hårdrock och metall, R’n’B och soul, singer / songwriter, punk m.fl. ligger högt upp. En stor grupp av dagens unga ägnar sig åt dans och även detta täcks in av flera av Kontaktnätets medlemsföreningar. Flera dansformer är nära förknippade med de musikgenrer Kontaktnätet representerar såsom streetdance, hiphop och R’n’B. Utöver detta så täcker Kontaktnätet in andra kulturformer som är nära förknippade med musik t.ex. graffiti och gatukonst, DJ-ing, stand-up poetry. En stor procentdel av unga tar del av kultur som besökare och här dominerar besök på konsert och spelning (70 % av tjejerna och 65 % av killarna).

Det är i sammanhanget betydelsefullt att notera att ovanstående kulturformer har funnits med under många år och binder samman generationer, t.ex. graffiti som i år börjar närma sig (eller har passerat) 30 år som konstform (se bl.a. utställningen *Dansk graffiti 1984-2013* på Aalborgs konstmuseum <http://www.kunsten.dk/Default.aspx?ID=4923>)

Detta för oss över till en del av Kontaktnätets såväl som medlemsföreningarnas verksamhet vilken är central - kunskapsöverföring mellan generationer. Denna erfarenhetsutväxling går både från ung till äldre och från äldre till ung respektive oerfaren till erfaren och erfaren till oerfaren. En gemensam nämnare är att våra medlemsföreningar ser sig som kulturföreningar, inte som ungdomsföreningar. Att arbeta med generationsövergripande verksamhet kan vara en utmaning och det har ofta talats om att äldre måste släppa taget och ge plats åt de unga. Detta har i bred utsträckning fungerat och fungerar i våra medlemsföreningar där gemenskapen byggs kring ett intresse och där utforskning konstant är en närvarande faktor. Kontaktnätet har initierat projekt och verksamhet med fokus på jämställdhet, återväxt, kommunikation, lärande miljöer etc. och detta arbete sker kontinuerligt som en del av verksamheten vid träffar, kurser, kongress, årsmöten osv.

Statliga bidrag från olika instanser

Kontaktnätet får idag sitt organisationsstöd, det stöd vi behöver för att kunna sköta administration, medlemservice, kurser, ansökningar och redovisningar m.m. på ett godtagbart sätt, från Ungdomsstyrelsen. Då de införde kravet på att 60 % av varje medlemsförenings medlemmar skall vara i åldern upp till 25 år för att en organisation ska vara bidragsberättigad, föll en rad av Kontaktnätets föreningar bort då dessa inte kunde redovisa tillräckligt många medlemmar i rätt ålder. Vid Kontaktnätets kongress 2011 gjordes en stadgeändring för att på ett öppet och ärligt sätt

kunna styrka varför vi inte längre kunde bevilja ansökningar om medlemskap från föreningar där andelen medlemmar under 25 år var under 60 %. Ett observatörsmedlemskap infördes som kortfattat innebär att en förening som uppvisar en vilja att nå 60 % upp till 25 år kan vara medlem på egen bekostnad i Kontaktnätet. Stadgeändringen innebar inte att Kontaktnätet i högre grad, varken på riks eller på lokal nivå uppfattar sig själv som något annat än kulturförening.

I förhållande till rapporten vill vi betona att åldersinriktning inte ska avgöra vilken statlig bidragsinstans organisationen hamnar under utan att det är verksamhetens ideologiska fokus, i Kontaktnätets fall kultur och arrangerande verksamhet inom primärt musik, som ska väga tyngst.

Kontaktnätets bidrag till arrangörer

Kontaktnätets arrangemangsbidrag har i rapporten getts namnet förlustbidrag vilket är missvisande. Kontaktnätet ställer inga krav på att den medlemsförening som söker och beviljas arrangemangsbidrag inte får gå med vinst. Det enda krav Kontaktnätet ställer är att 60 % av medlemmarna ska vara i åldern 6-25 år samt, utifrån Kulturrådets krav, att föreningen också får stöd från kommun eller landsting och att föreningen inte är medlem i någon annan riksorganisation som fördelar stöd från Statens kulturråd. <http://www.kontaktatet.se/arrangera/>

Vi gav en sammanfattning i vårt *Yttrande över Kulturutredningens betänkande (SOU 2009:16)* där följande kan läsas kring vikten av det statliga arrangörstödet för våra medlemsföreningar:

”Det statliga arrangörstödet är närmast livsavgörande för lokalföreningarna vad gäller att erbjuda kvalificerade konsertupplevelser med yrkesverksamma musiker. I sammanhanget bör påpekas att även om pop och rock är betydande i många föreningars konsertverksamhet så är även andra genrer flitigt förekommande. Den idag etablerade världsmusikgenren fick sina första fotfästen just genom Kontaktnätets lokalföreningar på åttiotalet och utgör fortfarande del av det lokala konsertutbudet liksom för övrigt även folkmusik och olika uttryck från jazzens värld.”

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Med en samlad arrangörsverksamhet och specifika satsningar kring jämställdhet och jämlikhet finns det möjlighet att bygga framtidens arrangörsorganisationer som i större utsträckning än idag kan leva upp till de visioner som finns kring jämställdhet och tillgänglighet. I statistiken från Folkbildningsrådet framgår det tydligt att unga män markant dominerar inom området kulturinriktade studiecirklar, 2010 deltog 175 000 deltagare i åldern 13-25 år i kulturinriktade studiecirklar och av dessa var 36 % tjejer och 64 % killar. Den största kategorin inom kulturinriktade cirklar var Musik, dans, dramatik med 140 000 deltagare. Den stora gruppen inom kategorin är improvisatorisk musik (rock, jazz, etc.) med 66 019 deltagare. Här är killar starkt överrepresenterade med 89 %. Denna dominans gäller även sång och musik i grupp, instrumentalmusik samt musik för scenframställning. De grupper där tjejer dominerade är körsångscirklar och i olika former av dans. s. 28 *NÄR•VAR•HUR om ungas kultur - En analys av ungas kulturutövande på fritiden*. Skillnaden mellan kulturutövande kan även utläsas i den statistik som musik- och kulturskolorna presenterar om än inte med fullt lika stor dominans. Detsamma säger resultaten från Ungdomsstyrelsens egen enkät som presenteras i rapporten.

Kontakt nätet arbetar aktivt på att förändra denna skevhet, i den dagliga verksamheten och genom satsningar i form av föreläsningar, skrifter och projekt. Exempelvis arbetar vi vid arrangörsträffar aktivt med att anlita kvinnliga föredragshållare och att presentera ett balanserat program, vi har också gett stöd till Ett arrangörszine för jämställd kultur av Ladyfest <http://issuu.com/ladyfestgbg/docs/ladyfestzine> och spridit zinen till alla medlemsföreningar samt har återkommande inslag med fokus på jämställdhet, bl.a. med Fröken B, Femtastic, Cleo, Stina Nilsson.

Kontakt nätets medlemsföreningar finns utspridda över hela Sverige och har stark förankring även i mindre samhällen. Att det finns kulturutbud och möjligheter att engagera sig och utöva kultur över hela Sverige är viktigt och väsentligt för att unga och äldre ska kunna etablera sig och fortleva som kulturutövare, vilket även ingår i Kulturrådets uppdrag.

Framtidens arrangörer (och artister)

I rapporten beskrivs ett arrangörslandskap i förändring. Detta är något som Kontakt nätet arbetar i och med sedan många år tillbaka genom att lägga vikt på och erbjuda möjligheter till återväxt, nätverkande, samt kunskaps- och erfarenhetsutbyten. På s. 40 i rapporten noteras att engagemanget idag ser annorlunda ut: "Formerna kan skifta men engagemanget finns uppenbarligen kvar. Detta visar sig bl.a. i det starka inslaget av ideell verksamhet inom arrangörsnätet."

Kontakt nätet har sedan starten bidragit till att arrangörsföreningar som startat i liten skala fått möjligheten att utvecklas till stabila och kompetenta (i Kulturrådets termer professionella) arrangörer. Bland festivalerna finns flera exempel, t.ex. Emmaboda festivalen, Öland Roots och Peace & Love som har hög status inte bara i Sverige utan även utomlands.

Sett ur artisternas synvinkel så erbjuder Kontakt nätets medlemsföreningar stöd från starten i replokaler, kanske i källaren hos föreningen, till första spelningen, kanske som lokalt förband till en yrkesverksam artist, på föreningens mindre scen vidare till de stora festivalspelningarna. Inte sällan är de föreningsaktiva själv aktiva som musiker och genom nätverk som finns och uppstår. I Kontakt nätet knyts kontakter som kan vara användbara även ur deras perspektiv som artist. Bland mångfalden av artister som tidigt i sina karriärer erbjöds via Kontakt nätets turnéutskick kan nämnas Bob Hund år 1994, The Cardigans år 1994, Kent år 1995, Lars Winnerbäck år 1997, Petter år 1998, The Hives år 1998, The Ark år 2000, Mando Diao år 2002, Laleh år 2005, Miss Li år 2007, Kapten Röd år 2009 m.fl.

Att bygga en karriär som artist tar tid och idag ser förutsättningarna för att "slå igenom" annorlunda ut än för bara några år sedan. Den verksamhet som Kontakt nätet och våra medlemsföreningar bedriver är viktig för kontinuiteten då det gäller levande musik - Kontakt nätet skapar förutsättningar för framtidens musiker och livescenen i Sverige.

En mångfald av arrangörer är förutsättningen för att dagens och framtidens artister och grupper ska ha en scen att presentera sina verk på. Mångfalden inom arrangörssområdet är flerdimensionellt och ska täcka såväl en mångfald av genrer som arrangörsformer, storlek och geografisk placering.

Avslutande ställningstagande

Vi anser att rapportens förslag att Kontaktnätet på sikt skulle få hela sitt statsbidrag från Ungdomsstyrelsen är både orimligt och felaktigt då:

- (1) Vi upplever att förslaget delvis grundar sig på missförstånd om Kontaktnätets och Kontaktnätets medlemsföreningars verksamhet.
- (2) En överflyttning till Ungdomsstyrelsens bidragssystem skulle medföra att de musikgenrer som Kontaktnätets medlemsföreningar representerar särskiljs från övriga kulturyttringar, att de inkorrekt stämplas som ungdomskultur och att en segregering mellan ungdomskultur och övrig kultur därmed görs.
- (3) I Kontaktnätets föreningar sker en naturlig koppling mellan amatör och professionell och via riksförbundet en samverkan mellan lokalt och nationellt. Nätverk uppstår och samarbeten sker. Mycket som en bieffekt av det stöd riksförbundet erhåller och vidarefördelar från Kulturrådet. Stödet ger en legitimitet och skapar möjligheter för medlemsföreningarna.

Kontaktnätet ser avslutningsvis fram emot en fortsatt dialog och ett nära samarbete för att bygga framtidens arrangörs-Sverige.

För Kontaktnätet
Örnsköldsvik 2013-05-03

Anders Sellin
Förbundssekreterare